

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/219/2022
Identifikačné číslo spisu:	1307224636
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1307224636.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ F. M., Q. nad Q. XXX, 2/ Ing. U. F., Q. XXX, 3/ M. O., X., F. XX, zastúpení advokátom JUDr. Petrom Arendackým, Bratislava, Železničiarska 13, proti žalovaným 1/ Q. D., F., B. X. 1, 2/ Q. D., F., L. A. XX, zastúpeným advokátom Mgr. Matejom Krajčim, PhD., Bratislava, Záhradnícka 51, o zaplatenie 5.282,81 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 6C/102/2008, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2021 sp. zn. 16Co/14/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 03. mája 2017, č. k. 6C/102/2008-209 žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 2.550 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 2.550 eur od 12. 07. 2009 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením poskytnutým jedným zo žalovaných, zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť (výrok I.), žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 2/ sumu vo výške 1.275 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1.275 eur od 12. 07. 2009 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením poskytnutým jedným zo žalovaných, zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť (výrok II.), žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 3/ sumu vo výške 1.275 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1.275 eur od 12. 07. 2009 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením poskytnutým jedným zo žalovaných, zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť (výrok III.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok IV.) a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok V.).

1.1. Súd prvej inštancie zistil, že žalobcovia sa domáhali vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že boli spoluvlastníkmi pozemku parcela E-KN č. XXXX, druh pozemku: orná pôda, o výmere 1061 m², pričom žalobkyňa 1/ vlastnila podiel o veľkosti 1 k celku, žalobkyňa 2/ podiel o veľkosti 1 k celku a žalobca 3/ podiel o veľkosti 1 k celku. Uviedli, že táto parcela bola zlúčená do parcely č. 5272 o celkovej výmere 18026 m², ktorá bola následne geometrickým plánom rozdelená na viacero pozemkov zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. územie F., a ako ich bezpodieloví vlastníci boli vedení žalovaní. Zároveň poukázali na to, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. PK 5C/365/01 zo dňa 02. 02. 2006, bolo určené, že kúpna zmluva, na základe ktorej žalovaní kúpili parcelu č. 5272, bola neplatná, žalovaní tak užívali ich pozemok bez toho, aby mali uzatvorenú nájomnú zmluvu, čím získali bezdôvodné obohatenie. Žalobou žiadali zaplatenie nájomného za obdobie od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007.

1.2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že za obdobie od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007 vzniklo na strane žalovaných bezdôvodného obohatenie, pretože užívali dotknuté nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobcov a za užívanie nič nezaplatili. Poznamenal, že žalovaní po právoplatnosti (25. 07. 2006) rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. PK 5C/365/01-253, mali vedomosť o tom, že nie sú vlastníckymi pozemkov o celkovej výmere 18.206 m², na ktorých sa nachádzal nimi prevádzkovaný motoristický areál, no napriek tomu tieto pozemky užívali až do 04. 09. 2008, kedy pozemky protokolárne odovzdali Mestu Pezinok; uvedeným konaním sa tak žalovaní bezdôvodne obohatili na úkor žalobcov, pričom bezdôvodné obohatenie sú povinní vydať spolu s príslušným úrokom z omeškania a to za dobu, počas ktorej boli na základe predchádzajúcej výzvy žalobcov v omeškaní s plnením peňažného dlhu. Prvoinštančný súd vyslovil názor, že výška bezdôvodného obohatenia uplatnená v žalobe čiastočne do výšky 5.100 eur zodpovedala trhovým pomerom, čo bolo preukázané znaleckým dokazovaním. Ozrejmil, že v konaní nemal za preukázané, že by žalobcovia pred podaním žaloby žalovaných písomne vyzvali na vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto prvýkrát boli žalovaní na vydanie bezdôvodného obohatenia vyzvaní až dorúčením žaloby dňa 08. 07. 2009. Objasnil, že vzhľadom k tomu, že žalobný petít stanovoval žalovaným na zaplatenie sumy bezdôvodného obohatenia lehotu 3 dní, dospel k záveru, že žalovaní mali na vydanie bezdôvodného obohatenia poskytnutú lehotu do 11. 07. 2009, a pokiaľ bezdôvodné obohatenie v tejto lehote nevydali, nastalo nasledujúci deň, t. j. 12. 07. 2009 ich omeškanie s plnením peňažného dlhu. Na uvedenom základe súd prvej inštancie za použitia § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 458 ods. 1, ods. 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., žalobe v časti istiny uplatnenej titulom bezdôvodného obohatenia čiastočne vyhovel a zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom spolu 5.100 eur, ktoré predstavujú sumu ročného nájomného za užívanie pozemkov v podielovom spoluvlastníctve žalobcov určenú znaleckým posudkom, spolu s uplatnenými úrokmi z omeškania; a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP konštatujúc, že každá zo strán mala v spore len čiastočný úspech, a preto žiadnej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. septembra 2021, sp. zn. 16Co/14/2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých vyhovujúcich výrokoch I., II. a III. potvrdil (výrok I.), rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalobcom 1/ až 3/ priznal proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 93,8 % (výrok II.) a žalobcom 1/ až 3/ priznal proti žalovaným 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok III.).

2.1. Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalovaných 1/ a 2/ v odvolaní podľa odvolacieho súdu išlo v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu a to s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k čiastočnému vyhovaniu žalobe. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci totiž vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ako aj na posúdenie relevantnosti tvrdení žalovaných prednesených na ich obranu. Pokiaľ žalovaní 1/ a 2/ Protokolom zo dňa 04. 09. 2008 odovzdali preberajúcemu Mestu Pezinok pôvodnú parcelu č. XXXX v zmysle rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. PK 5C/365/2001-253, zo dňa 02. 02. 2006 a uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/353/2006-283, zo dňa 31. 07. 2007, potvrdili tým držbu o. i. aj výmery 1.060 m² pôvodného pozemku parcela č. XXXX v spoluvlastníctve žalobcov 1/ až 3/, ktorá však po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava III

č. k. PK 5C/365/2001-253, dňa 25. 07. 2006 už nebola oprávnená, a nakoľko bolo nesporne preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ nikdy neboli vlastníckmi parcely č. XXXX na základe kúpnej zmluvy zo dňa 21. 12. 1999 a súčasne do okamihu vzdania sa držby tejto nehnuteľnosti dňa 04. 09. 2008 nedisponovali žiadnym právnym titulom oprávňujúcim ich k užívaniu pozemku žalobcov, tak sa na úkor žalobcov 1/ až 3/ v období od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007 bez pochyb bezdôvodne obohatili. Pre právne posúdenie nároku žalobcov uplatneného v tomto konaní bolo irelevantným tvrdenie žalovaných 1/ a 2/, že boli podvedení pri kúpe dňa 21. 12. 1999 zo strany osôb konajúcich za predávajúceho Y.-P.-Q.-I. F..

2.2. Žalobcovia výšku bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k majetkovej podstate parcely č. XXXX. o výmere 1.060 m², ktorá je tvorená parcelami č. XXXX/X a č. XXXX/XX, preukázali znaleckým posudkom č. XXX/XXXX vypracovaným Ing. N. X., a to určením peňažného ekvivalentu majetkového prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu spočívajúcim v čiastke vynakladanej obvykle v danom mieste a čase na užívanie obdobného predmetu nájmu. Žalovaní v konaní pred súdom prvej inštancie neprodukovali žiadne dôkazy, ktoré by takto znalecky určenú výšku peňažného ekvivalentu hodnoty nájmu nehnuteľnosti za obdobie od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007, akýmkoľvek vecne relevantným spôsobom spochybnili, iba v odvolaní zhodne ako v podaní zo dňa 17. 01. 2017 opätovne konštatovali, že predložený znalecký posudok má charakter nepravdivého znaleckého posudku, ktorého výpovedná hodnota je nulová, pretože ohodnocuje parcely č. XXXX/X a č. XXXX/XX za žalované obdobie od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007, ktoré vznikli až Geometrickým plánom č. XX/XXXX, zo dňa 05. 06. 2008 a úradne overeným dňa 24. 09. 2008; zo skutkových zistení súdu prvej inštancie však vyplynulo, že podľa Výkazu výmer Geometrického plánu č. XX/XXXX je nepochybné, že žalovaná výmera pôvodnej parcely č. XXXX o veľkosti 1.060 m² tvorí v súčasnosti parcelu č. XXXX/XX o výmere 863 m² a č. 5272/2 o výmere 197 m², z čoho správne vychádzala aj znalkyňa, pretože podstatným bola identifikácia pôvodnej majetkovej podstaty parcely č. XXXX o žalovanej výmere 1.060 m² podľa nového evidenčného stavu registra C-KN. Odvolací súd zároveň podotkol, že pokiaľ išlo o dopĺňujúcu argumentáciu žalovaných 1/ a 2/ uvedenú v 22. odseku rozhodnutia odvolacieho súdu, na túto v obsahovej nadväznosti na ich odvolacie námietky (9. odsek) neprihliadol, keďže nebola žalovanými uplatnená v odvolacej lehote.

2.3. Keďže žalovaní 1/ a 2/ v podanom odvolaní ďalej neuviedli žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázali nesprávnosť rozhodnutia v napadnutých vyhovujúcich výrokoch I. až III., odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; ďalšie odvolacie námietky žalovaných preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutých vyhovujúcich výrokoch.

2.4. V posudzovanej veci sa žalobou zo dňa 31. 12. 2007 domáhala žalobkyňa 1/ zaplata sumy 2.641,41 eura s prísl., žalobkyňa 2/ zaplata sumy 1.320,70 eura s prísl. a žalobca 3/ zaplata sumy 1.320,70 eura s prísl. Pokiaľ teda súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 2.550 eur s prísl., žalobkyni 2/ sumu 1.275 eur s prísl. a žalobcovi 3/ sumu 1.275 eur s prísl., tak každý zo žalobcov mal v prislúchajúcej časti úspech; naproti tomu, úspech žalovaných 1/ a 2/ bol vo vzťahu k žalobkyni 1/ v zamietnutej sume 91,41 eura, vo vzťahu žalobkyni 2/ v sume 45,70 eura a vo vzťahu k žalobcovi 3/ v sume 45,70 eura; čistý úspech žalobkyne 1/ bol preto v rozsahu 93,08 % $[(2.550 - 91,41) : 2.641,41 \times 100]$, žalobkyne 2/ a žalobcu 3/ každého v rozsahu 93,08 % $[(1.275 - 45,70) : 1.320,70 \times 100]$. Na uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania zmenil a v zmysle § 255 ods. 2 CSP, priznal každému zo žalobcov 1/ až 3/ proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 93,08 %.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovali z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolatelia žiadali, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a rozhodol tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietne a žalovaným 1/ a 2/ prizná nárok na náhradu trov konania v odvolacom a dovolacom konaní v rozsahu 100 %. Zároveň navrhli odložiť vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 441 ods. 1 CSP.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces namietali v súvislosti s procesným pochybením odvolacieho súdu v I. výroku napadnutého rozhodnutia, nakoľko týmto výrokom potvrdil výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol o uložení povinnosti žalovaným 1/ a 2/ voči žalobkyni 1/, čo však nekorešpondovalo so stavom v čase rozhodovania odvolacieho súdu, keďže žalobkyňa 1/ v priebehu konania zomrela a odvolací súd rozhodol, že bude pokračovať s dedičmi žalobkyne 1/ a to F. M. ako právnym nástupcom žalobkyne 1/. V dôsledku uvedeného sa tak stalo rozhodnutie odvolacieho súdu nezrozumiteľným, zmätočným a nevykonateľným. Za vadu zmätočnosti považovali aj to, že súd prvej inštancie v priebehu súdneho konania neurčil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré považuje za nesporné, nevyjadril svoje predbežné právne posúdenie veci, ale ani to, čo mal v konaní za preukázané, a to okrem iného či bolo možné subsumovať užívanie majetku žalovaných pod niektorú z foriem skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia, prípadne či bolo možné na danú právnu vec aplikovať zákonnú úpravu držby podľa § 129 Občianskeho zákonníka, z čoho plynul ďalší procesný postup žalovaných, keďže žalovaní preukázali, že v rozhodnom čase užívali svoj majetok ako vlastníci a v dobrej viere a navyše v tom čase nemali komu vydať eventuálne bezdôvodné obohatenie. Dovolatelia zároveň mali za to, že súdy nižšej inštancie svojvoľne hodnotili dôkazy najmä vo vzťahu k určení výšky (hodnoty bezdôvodného obohatenia), pri ktorej súd vychádzal zo súkromného znaleckého posudku, ktorý bol žalovanými namietaný v celom rozsahu ako nepravdivý posudok a vypracovaný v rozpore so zákonom o znalcoch, ktorým znalec neoceňoval konkrétne parcely v rozhodnom čase a neprihliadal na zákonnú úpravu určenia hodnoty pozemkov, všeobecnú hodnotu oboch pozemkov, napriek ich rôznej identifikácii a skutkovému stavu (parcela č. XXXX/XX. na ktorej sa nachádzala spevnená asfaltová plocha, ku ktorej nemali žalobcovia žiadne vlastnícke právo) určil v rovnakej výške, pričom súd prvej inštancie sa s predloženou námietkou žalovaných vôbec nevysporiadal. Zároveň namietali nedostatok výrokov určenia úrokov z omeškania, ktoré súd prvej inštancie stanovil dňom údajného doručenia žaloby žalovaným, pričom ako vyplývalo zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 25. 02. 2010 žaloba bola žalovaným doručená krátkou cestou práve na tomto pojednávaní a teda lehota na dobrovoľné plnenie žalovaným uplynula 28. 02. 2010, v dôsledku čoho ak mal súd nárok žalobcov za preukázaný, mal stanoviť povinnosť platenia úrokov z omeškania odo dňa 01. 03. 2010 a nie dňom 12. 07. 2009. Za ďalšiu vadu považovali aj to, že súd prvej inštancie vo veci naďalej konal, aj keď žalobcovia doložili geometrický plán a výkaz výmer až na pojednávaní konanom dňa 05. 10. 2016 (9 rokov po podaní žaloby), hoci primárnou podmienkou konania o vydanie bezdôvodného obohatenia bolo preukázanie vlastníckych práv v rozhodnom čase (rok 2007) už pri podaní žaloby a ak tak žalobcovia neurobili, nemal súd vo veci ďalej konať, ale mal žalobcov vyzvať na odstránenie väd žaloby, prípadne žalobu odmietnuť. Zároveň súd prvej inštancie napriek tomu, že na pojednávaní dňa 15. 10. 2016 upozornil právnych zástupcov strán sporu, že na dôkazy, ktoré budú súdu predložené neskôr ako do 31. 12. 2016, bude použitá zásada sudcovskej koncentrácie konania a na neskôr predložené dôkazy nebude prihliadať, avšak dôkazy predložené právnym zástupcom žalobcov na pojednávaní dňa 25. 01. 2017 vykonal a pri rozhodovaní veci samej na neprihliadol. Za procesné pochybenie zo strany odvolacieho súdu považovali dovolatelia aj to, že odvolací súd neprihliadol na argumenty žalovaných, keďže neboli uplatnené v odvolacej lehote. Podľa žalovaných však nedošlo k zmene odvolacích dôvodov, ale išlo iba o doplnenie právnej argumentácie. Na základe vyššie uvedeného považovali dovolatelia napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné a prekvapivé.

3.2. Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolatelia videli pri riešení otázky aplikácie právnej úpravy bezdôvodného obohatenia. Podľa dovolateľov k bezdôvodnému obohateniu nemohlo dôjsť, pretože žalobcovia nemali v rozhodnom čase určenú majetkovú podstatu, t.j. existenciu nespochybniteľného vlastníckeho práva k predmetu bezdôvodného obohatenia a užívanie im patriacej nehnuteľnosti, čo sa týka spôsobu, rozsahu a ani získaný majetkový prospech žalovaných žiadnym relevantným dôkazom nepreukázali. Dovolatelia mali naopak za to, že na vlastné náklady zhodnotili majetok žalobcov (ornú pôdu mohli predať ako pozemky zastavané plochy a nádvoria) a tieto pozemky užívali vo viere v pravdivosť skutkového a právneho stavu tvrdeného predávajúcim a overeného údajmi z katastra nehnuteľností. Poukázali na to, že žalobcovia boli po určení neplatnosti kúpnej zmluvy vo veci svojich vlastníckych práv nečinní, pretože ak sa cítili v rozhodnom čase, t. j. v roku 2007 legitímny vlastníckymi nehnuteľnosťami, mali svoje vlastnícke práva voči žalovaným aj uplatňovať a domáhať sa vydania nehnuteľností od nevlastníkov. Žalobcovia v roku 2007 neboli na LV č. XXXX ako vlastníci zapísaní a v rovnakom čase neexistoval žiadny geometrický plán,

na základe ktorého by boli ich pozemky riadne identifikované. Žalovaní svoje tvrdenia podopreli judikatúrou reprezentovanou rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 2Cdo/92/2010, 7Cdo/117/2011, 4Obo/72/2008, 3Cdo/207/2007 a Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej aj „NS ČR“) sp. zn. 25Cdo/426/200 a 32Odo/574/2003, v zmysle ktorej dôkazné bremeno preukázania, či už existencie bezdôvodného obohatenia, ale aj výšky získaného majetkového prospechu znáša postihnutý, v prejednávacom prípade teda žalobcovia. Nestačí len tvrdenie žalobcov, ale vždy treba zároveň preukázať jednak svoje vlastnícke práva a že vlastní veci si výkon svojich vlastníckych práv riadne uplatňoval a jednak preukázať, že k užívaniu bez právneho dôvodu zo strany žalovaných aj skutočne došlo a akým spôsobom (vrátane rozsahu/doby takého užívania). Čo sa týkalo všeobecnej hodnoty pozemkov žalobcov určenej znaleckým posudkom č. XXX dovolatelia mali za to, že z predmetného posudku nemožno vychádzať, keďže znalec ním ohodnotil cenu nájmu za obdobie od 01. 01. 2006 do 31. 12. 2006 a obdobie od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007 na pozemky parcely č. XXXX/X a parcely č. XXXX/XX., ktoré vznikli až v roku 2008 na základe geometrického plánu. Znalec oceňoval nehnuteľnosti, ktoré v rozhodnom období de facto neexistovali a navyše žalobcovia v tom čase vlastnili pozemok na LV č. XXXX, ktorý svojou výmerou, nebol zhodný s pozemkom parcely č. XXXX/X a pozemkom parcely č. XXXX/XX.

3.3. Dovolatelia zároveň za nesprávne právne posúdenie považovali to, že sa súd prvej inštancie na vec neaplikoval právnu úpravu držby a oprávneného držiteľa v zmysle § 129 a § 130 Občianskeho zákonníka, keďže žalovaným nebola z neplatnej kúpnej zmluvy vrátená kúpna cena a zo strany žalovaných preukázateľne došlo k značnému zhodnoteniu nimi držaných pozemkov. Žalovaní mali za to, že boli dobromyseľní v tom, že sú vlastníckmi a ako vlastníci v dobrej viere s pozemkami nakladali, plnili si vo vzťahu k nim povinnosti a na vlastné náklady ich udržiavali (NS SR sp. zn. 5Cdo/64/2018). Uviedli, že aj keď po uzavretí kúpnej zmluvy bola vyslovená jej čiastočná neplatnosť, žalovaným patrili status oprávnených držiteľov podľa § 130 Občianskeho zákonníka. Právo na vydanie veci si mohli žalobcovia voči žalovaným ako držiteľom uplatniť na základe revindikačnej žaloby podľa § 126 Občianskeho zákonníka, pričom žiaden zo žalobcov si toto právo neuplatnil.

4. Žalobcovia sa vo vyjadrení k dovolaniu nestotožnili s dovolacou argumentáciou žalovaných a žiadali, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalovaných ako nedôvodné a zaviazal žalovaných na úhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

7. Dovolanie aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán,

ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. V danom prípade žalovaní 1/ a 2/ vyvodili prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučné zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcov, že v konaní došlo k nimi tvrdeným vadám zmätočnosti

(bod 3.1).

14. Z dovolania žalovaných 1/ a 2/ podaného podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom vyplynulo (bod 3.1.), že žalovaní namietali (i) nezrozumiteľnosť, zmätočnosť a nevykonateľnosť výroku odvolacieho súdu vzhľadom na konanie s právnym nástupcom pôvodnej žalobkyne 1/, (ii) porušenie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP v tom, že súd neurčil ktoré skutkové tvrdenia sú sporné a nesporné a nevyjadril predbežné právne posúdenie, (iii) svojvoľné hodnotenie dôkazov v súvislosti s priznanou výškou bezdôvodného obohatenia, (iv) nedostatok výrokov určenia úrokov z omeškania, (v) nesprávny procesný postup prvoinštančného súdu v tom, že nevyzval žalobcov na odstránenie väd žaloby, (vi) porušenie zásady koncentrácie konania spočívajúcej vo vykonaní dôkazov na pojednávaniach 25. januára 2017 a 03. mája 2017, (vii) neprihliadnutie na podanie žalovaných z 15. mája 2020, (viii) prekvapivosť a nedostatok presvedčivého odôvodnenia predovšetkým v tom, že sa odvolací súd dostatočne nezaoberal tvrdeniami žalovaných.

15. Dovolatelia namietali, že výrok I. rozhodnutia odvolacieho súdu trpí vadou spočívajúcou vo formálnom nedostatku označenia účastníkov a výrokovej časti, keďže odvolací súd potvrdil vyhovujúce výroky rozsudku prvoinštančného súdu, čo nekorešponduje so stavom v čase vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože pôvodná žalobkyňa 1/ počas konania zomrela. Odvolací súd rozhodol o pokračovaní v konaní s jej dedičom ako žalobcom 1/ a z tohto dôvodu sa rozhodnutie súdu stalo nezrozumiteľným, zmätočným a nevykonateľným, keďže odvolací súd potvrdil priznanie plnenia strane konania, ktorá bola nahradená jej právnym nástupcom.

15.1. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd uznesením č. k. 16Co/14/2019-318 zo 06. augusta 2020 rozhodol, že pokračuje v konaní s dedičom po poručiťke P. M., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom U. XXX/XX, F., ktorá zomrela dňa XX. XX. XXXX, a to s F. M., nar. XX. XX. XXXX, Q. nad Q. XXX, ako právnym nástupcom žalobkyne 1/.

15.2. V priebehu konania môže dôjsť k prevodu alebo prechodu práv či vecí, o ktoré sa vedie spor na inú osobu než stranu prebiehajúceho sporu. Podľa toho, či ide o sukcesiu do celej sféry právneho postavenia, alebo iba o vstup do parciálnych, konkrétnych práv predchodcu, rozlišuje sa univerzálna a singulárna sukcesia. V tejto súvislosti je žiaduce zdôrazniť, že pri univerzálnej sukcesii je potrebné osobitne prihliadať na skutočnosť, že vo svojej podstate znamená právne nástupníctvo, a teda zmenu v osobe subjektu určitého hmotnoprávneho a v zásade aj procesnoprávneho vzťahu, pričom momentom účinnosti sukcesie v existujúcom právnom vzťahu začne vystupovať subjekt nový. Univerzálna sukcesia pritom znamená nadobudnutie všetkých práv (povinností), a teda aj hmotnoprávnych aj procesnoprávnych, a to priamo zo zákona. Vstupom subjektov do existujúceho konania nevzniká nový procesnoprávny vzťah, ale „nové subjekty“ sú právnymi nástupcami pôvodných subjektov konania, pokračujú v konaní s rovnakým predmetom a v konaní pred orgánom verejnej moci sa naďalej domáhajú svojich práv alebo určenia povinností.

15.3. Vstupom do konania na základe univerzálnej sukcesie dochádza k absolútnemu nahradeniu pôvodného subjektu konania novým subjektom, ktorý vstupuje aj do jeho práv a povinností, čo možno vyvodíť z textácie právnej úpravy, a to „Ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná“, pričom ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu do konania (§ 80 ods. 1 a ods. 3 CSP) [porovnaj uznesenie sp. zn. 4Cdo/110/2023 z 28. mája 2023].

15.4. Vychádzajúc z uvedeného potom sa nemožno stotožniť s argumentáciou dovolateľov o nezrozumiteľnosti, zmätočnosti a nevykonateľnosti potvrdzujúceho výroku rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k žalobcovi 1/ ako právnemu nástupcovi po pôvodnej žalobkyni 1/. Právne účinky pôvodného žalobného petitu zostali zachované v dôsledku univerzálnej sukcesie, ku ktorej došlo v posudzovanej veci. Odvolací súd sa nedopustil nesprávneho procesného postupu pokiaľ aj napriek pokračovaniu s právnym nástupcom pôvodnej žalobkyne 1/ potvrdil (aj) vyhovujúci výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie už vo vzťahu k žalobcovi 1/. Možno preto uzavrieť, že v danom prípade postupom odvolacieho súdu nedošlo k založeniu vady podľa § 420 písm. f) CSP, keďže tento rešpektoval zákonnú úpravu.

16. Dovolatelia poukazovali v súvislosti s určenou výškou priznaného bezdôvodného obohatenia na znalecký posudok v ktorom absentovala doložka podľa § 209 ods. 2 CSP, nedostatok výrokov určenia

úrokov z omeškania, považovali za nesprávny procesný postup prvoinštančného súdu v tom, že nevyzval žalobcov na odstránenie väd žaloby a porušenie zásady koncentrácie konania spočívajúcej vo vykonaní dôkazov na pojednávaniach 25. januára 2017 a 03. mája 2017.

16.1. Z odvolania žalovaných proti prvoinštančnému rozsudku v podstatnom vyplýva namietanie: (i) prekvapivosť rozsudku vzhľadom na opomenutie vyjadrenia predbežného právneho názoru a sporných skutočností, (ii) nevysporiadanie sa s obranou žalovaných (iii) časové okolnosti oceňovania nehnuteľností znalcom a bez stanovenia trhovej ceny pozemku, (iv) neunesenie dôkazného bremena žalobcov k preukázaniu vzniku bezdôvodného obohatenia.

16.2. Najvyšší súd nemohol ponechať bez povšimnutia, že žalovanými namietané vady zmätočnosti (bod 17.) neboli žalovanými namietané v odvolacom konaní (bod 17.1).

16.3. Dovolací súd pritom zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

16.4. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (vigilantibus iura scripta sunt). Ak potom žalovaní dovoláciu námietku, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnili v odvolacom konaní - hoci mu bola známa - v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť.

16.5. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

16.6. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

17. Dovolatelia ďalej namietali absenciu určenia sporných a nesporných skutočností a predbežného právneho posúdenia veci podľa § 181 ods. 2 CSP .

17.1. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná a uvedie tiež svoje predbežné právne posúdenie vecí, čo neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom pojednaní sporu.

17.2. Najvyšší súd rovnako už uviedol, že cieľom ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je jeho cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv (7Cdo/111/2020 , 1Obdo/92/2018 , 2Obdo/56/2020). Ak samosudca toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to totiž žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť

prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie.

17.3. Aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ustanovenia § 118 ods. 2 OSP (predchádzajúca procesná úprava), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci. Podobne ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 366/2018 odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, keď ani v ďalej uvedenom právnom závere Krajského súdu v Prešove nezistil porušenie namietaných práv. „Je pravdou, že prvoinštančný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP. Prvoinštančný súd neuviedol stranám sporu počas konania ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré súd považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná a taktiež neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci. Opomenutie aplikácie § 181 ods. 2 CSP vydaním rozhodnutia vo veci samej sa konvaliduje. V rozhodnutí o veci samej prvoinštančný súd svoje názory oznámil a tým zhojil tento procesný nedostatok a prípadné odňatie práva na spravodlivý súdny proces stranám sporu. Preto tento dôvod odvolací súd nepovažuje za dôvod, pre ktorý by bolo potrebné napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie" (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/7/2017 z 23. januára 2018).

17.4. Žalovaní 1/ a 2/ sa o nosných záveroch, ktoré viedli k uloženiu ich povinnosti na zaplatenie prisúdených plení nepochybne dozvedeli z rozsudku súdu prvej inštancie vyhlásenom na pojednávaní 03. mája 2017 za prítomnosti žalovaného 1/ a splnomocneného zástupcu žalovaných a následne z odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku, ktorý bol riadne doručený a proti ktorému podali opravný prostriedok (odvolanie). Dovolací súd tak zastáva názor, že opomenutie aplikácie § 181 ods. 2 CSP v prejednávanom prípade sa konvalidovalo vydaním rozhodnutia vo veci samej súdom prvej inštancie, v ktorom rozhodnutí súd oznámil svoje názory a tým zhojil tento procesný nedostatok. Z uvedených dôvodov bolo potrebné námietku dovolateľov týkajúcu sa absencie vyslovenia sporných a nesporných skutočností a predbežného právneho názoru prvoinštančným súdom vyhodnotiť ako neopodstatnenú.

18. Ďalej dovolatelia namietali, že odvolací súd postupoval procesne nesprávne, keď neprihliadol na ich podanie z 15. mája 2020, ktoré bolo len doplnením právnej argumentácie, nešlo o zmenu odvolacích dôvodov.

18.1. V zmysle § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

18.2. K procesným podmienkam v odvolacom konaní patrí v rámci zavedenej zásady koncentrácie konania aj to, že odvolateľ je povinný v podanom odvolaní a v určitom obmedzenom čase - odvolacej lehote, uviesť údaje o tom, z akého dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda. Dôvody, na základe ktorých sa rozhodnutie odvolaním napáda, môže odvolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať, toto právo však môže využiť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Uplynutím lehoty na odvolanie možnosť odvolateľa dopĺňať dôvody odvolania zaniká. Odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 a § 380 CSP), čím sa obmedzuje preskúmvacia právomoc odvolacieho súdu maximálne na rozsah a dôvody vymedzené v odvolaní s výnimkou podľa § 379 a § 380 ods. 2 CSP. Odvolací súd je viazaný dôvodmi uvedenými v odvolaní, ktoré boli uvedené v odvolacej lehote (§ 362 a § 365 CSP), a ktorých existencia sa v konaní súčasne aj preukázala.

18.3. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 15. augusta 2018 sp. zn. IV. ÚS 291/2018 uviedol, že „odvolací súd sa musí vysporiadať s argumentačnými líniami uvedenými v rozpracovaní odvolania, ktoré nadväzujú na už uvedené argumenty v samotnom odvolaní. Také argumentačné línie, ktoré nemožno podriaďovať pod žiadny z argumentov uvedených v samotnom odvolaní, možno považovať už za neprípustné rozšírenie, resp. doplnenie dôvodov odvolania (§ 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku)".

18.4. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žalovaní podali odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP (č.l. 217 až 228). Po uplynutí lehoty na podanie odvolania doručili súdu podanie z 12. mája 2020 (č.l. 400 až 413) označené ako „Podanie - vyjadrenie žalovaných vo veci odvolania proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č.k. 6C/102/2008-209 z 3.5.2017 - doplnenie právnej argumentácie (ďalej len „doplnenie právnej argumentácie)". Odvolací súd

rozhodol vo veci rozsudkom z 28. septembra 2021 sp. zn. 16Co/14/2019 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých vyhovujúcich výrokoch I., II. a III., zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolacími dôvodmi žalovaných uvedenými v podaní z 12. mája 2020 sa odvolací súd nezaoberal s odôvodnením, že neboli uplatnené v odvolacej lehote (bod 38. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

18.5. Po preskúmaní a analýze obsahu odvolacích dôvodov a doplnenia právnej argumentácie dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu, ktorý sa obsahom podania doručeného mu po uplynutí zákonnej odvolacej lehoty už nezaoberal, bol správny. Napriek tomu, že doplnením právnej argumentácie nedošlo k rozšíreniu resp. zmene odvolacích dôvodov z hľadiska označenia zákonných ustanovení jednotlivých odvolacích dôvodov a žalovaní ich neskoršiu rozšírenú argumentáciu podradili pod už v odvolaní uvedené odvolacie dôvody, z hľadiska obsahového nešlo len o upresnenie odvolacích dôvodov, či nadväzujúcu odvolaciu argumentáciu, ale o nové, skôr neuplatnené argumenty predstavujúce neprípustné rozšírenie odvolacích dôvodov.

18.6. V podanom odvolaní v rámci odvolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci žalovaní namietali primárne právny záver súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena s argumentáciou nepreukázania vlastníckeho práva žalobcov v rozhodnom období a nedôvodného užívania nehnuteľností na úkor žalobcov. V doplnení právnej argumentácie na rozdiel od pôvodného obsahu odvolania už namietali úplne odlišné právne i skutkové okolnosti, a to otázku nesprávnosti právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. PK 5C/365/01-253 z 2. februára 2006 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co/353/06-283 z 31. júla 2007. Vo vzťahu k priznanej výške bezdôvodného obohatenia v odvolaní namietali časové okolnosti oceňovania nehnuteľností znalcom a stanovenie trhovej ceny pozemku (v tejto časti bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia) a v doplnení právnej argumentácie dôvodnia nesprávnosťou postupu znalca v určení charakteru posudzovaných nehnuteľností, cenou ornej pôdy, nezohľadnenie zhodnotenia pozemkov žalovanými. Ďalej v odvolaní žalovaní tvrdili neunesenie dôkazného bremena uplatneného nároku žalobcami, v doplnení právnej argumentácie poukázali aj na príčinnú súvislosť medzi získaným bezdôvodným obohatením a vznikom ujmy na strane žalobcov a taktiež na skutočnosť, že celú situáciu zapríčinil štát, ktorý dovolil vydržanie, čo predstavuje úplne novú argumentáciu.

18.7. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že postup odvolacieho súdu, ktorý sa na základe ustanovenia § 365 ods. 3 CSP, nezaoberal doplnením právnej argumentácie žalovaných, bol procesne správny.

19. Ďalej dovolatelia namietali nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k tvrdeniam žalovaných.

19.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10), či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

19.2. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Vzhľadom k tej skutočnosti, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 CSP, rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií dovolací súd vyhodnotil v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o oprávnom prostriedku odvolateľov sa vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zvýrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré odkázal i odvolací súd.

19.3. Pokiaľ ide o dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, najvyšší súd poukazuje na to, že odvolací súd sa v jeho odôvodnení venoval odvolacím námietkam žalovaných, pričom poukázal, že pôvodný pozemok parcela E-KN č. XXXX o výmere 4.190 m², zapísaný v PKV č. XXXX, nadobudli po poručiťovi M. O. dedičia a to P. M. v podiele 1, Ing. U. O. v podiele 1 a M. O. v podiele 1; ako vyplýva z Geometrického plánu č. XXX/XX tento pozemok bol v rozsahu výmery 1.061 m² začlenený

do parcely C- KN č. XXXX o celkovej výmere 18.026 m². Geometrickým plánom č. XX/XXXX bolo zistené otázkou, že z pôvodnej parcely č. XXXX. je výmera 863 m² súčasťou parcely č. XXXX/XX. a výmera 197 m² súčasťou parcely č. XXXX/X; spoluvlastnícke vzťahy sú totožné ako k pôvodnej parcele č. XXXX.. (bod 36. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Zároveň odvolací súd konštatoval, že žalovaní Protokolom zo dňa 04. 09.2008 odovzdali preberajúcemu Mestu Pezinok pôvodnú parcelu č. XXXX v zmysle rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. PK 5C/365/2001-253, zo dňa 02. 02. 2006 a uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/353/2006-283, zo dňa 31. 07. 2007, potvrdili tým držbu o. i. aj výmery 1.060 m² pôvodného pozemku parcela č. XXXX. v spoluvlastníctve žalobcov 1/ až 3/, ktorá však po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. PK 5C/365/2001-253, dňa 25. 07. 2006 už nebola oprávnená, a nakoľko bolo nesporne preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ nikdy neboli vlastníckymi parcely č. XXXX na základe kúpnej zmluvy zo dňa 21. 12. 1999 a súčasne do okamihu vzdania sa držby tejto nehnuteľnosti dňa 04. 09. 2008 nedisponovali žiadnym právnym titulom oprávňujúcim ich k užívaniu pozemku žalobcov, tak sa na úkor žalobcov 1/ až 3/ v období od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007 bez pochýb bezdôvodne obohatili. Pre právne posúdenie nároku žalobcov uplatneného v tomto konaní bolo irelevantným tvrdenie žalovaných 1/ a 2/, že boli podvedení pri kúpe dňa 21. 12. 1999 zo strany osôb konajúcich za predávajúceho Y.-P.-Q.-I. F. (bod 37. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia odvolací súd zdôraznil, že vo vzťahu k majetkovej podstate parcely č. XXXX. o výmere 1.060 m², ktorá je tvorená parcelami č. 5272/2 a č. 5272/42, preukázali znaleckým posudkom č. XXX/XXXX vypracovaným Ing. N. X., a to určením peňažného ekvivalentu majetkového prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu spočívajúcim v čiastke vynakladanej obvykle v danom mieste a čase na užívanie obdobného predmetu nájmu. Žalovaní v konaní pred súdom prvej inštancie neprodukovali žiadne dôkazy, ktoré by takto znalecky určenú výšku peňažného ekvivalentu hodnoty nájmu nehnuteľnosti za obdobie od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007, akýmkoľvek vecne relevantným spôsobom spochybnili, iba v odvolaní zhodne ako v podaní zo dňa 17. 01. 2017 opätovne konštatovali, že predložený znalecký posudok má charakter nepravdivého znaleckého posudku, ktorého výpovedná hodnota je nulová, pretože ohodnocuje parcely č. XXXX/X a č. XXXX/XX za žalované obdobie od 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007, ktoré vznikli až Geometrickým plánom č. XX/XXXX, zo dňa 05. 06. 2008 a úradne overeným dňa 24. 09. 2008; zo skutkových zistení súdu prvej inštancie však vyplynulo, že podľa Výkazu výmer Geometrického plánu č. XX/XXXX je nepochybné, že žalovaná výmera pôvodnej parcely č. XXXX o veľkosti 1.060 m² tvorí v súčasnosti parcelu č. XXXX/XX o výmere 863 m² a č. XXXX/X . o výmere 197 m², z čoho správne vychádzala aj znalkyňa, pretože podstatným bola identifikácia pôvodnej majetkovej podstaty parcely č. XXXX. o žalovanej výmere 1.060 m² podľa nového evidenčného stavu registra C-KN. (bod 38. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

19.4. Pokiaľ dovolatelia touto námietkou vytykajú odvolaciemu súdu, že sa nezaoberal argumentmi obsiahnutými v doplnení právnej argumentácie, dovolací súd poukazuje na závery uvedené v bodoch 19. až 19.7.

19.5. Ak sa dovolatelia námietkou nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia snažia spochybníť právne posúdenie sporu odvolacím súdom, dovolací súd zdôrazňuje, že aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, viď konštantnú judikáciu najvyššieho súdu (R 24/2017, 9Cdo/248/2021).

20. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že dovolatelia nedôvodne argumentovali, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Pokiaľ dovolatelia súdom vytýkali nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie a tiež nesprávnosť hodnotenia výsledkov dokazovania, vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu pripomína, že nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (4Cdo/229/2020, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020, 7Cdo/187/2021).

22. Dovolatelia ďalej namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé.

22.1. Podľa názoru najvyššieho súdu rozsudku odvolacieho súdu nemožno pripisovať vadu „prekvapivosti súdneho rozhodnutia“. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v žalovanými napadnutej časti ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Na posudzovaný prípad neaplikoval žiadne ustanovenie všeobecného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a bolo pre rozhodnutie veci rozhodujúce. V tejto súvislosti aj samotné vyjadrenie žalovanej, že odvolací súd „svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na právnych záveroch súdu prvého stupňa“, pôsobí máľúco a nelogicky. Už z podstaty potvrdzujúceho rozhodnutia vyplýva, že v kľúčových záveroch bude zhodné s posudzovaným prvoinštančným rozhodnutím a teda z pohľadu meritórneho posúdenia nemôže vyznievať nečakane, či prekvapujúco. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. 22.2. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie (porovnaj 3Cdo/102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat ne/správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porovnaj 5Cdo/46/2011). V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane, keď súdy oboch inštancií založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových záveroch pri aplikácii rovnakých právnych noriem. Ani prípadné (z pohľadu odôvodnenia súdu prvej inštancie) konkrétnejšie stanovisko odvolacieho súdu k odvolacím námietkam (prítom v podstatnom v zhode s prvoinštančným rozhodnutím) nepredstavuje samo osebe rozhodnutie založené na odlišných skutkových zisteniach, ani iné právne posúdenie veci, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako porušenie tzv. dvojinsťančnoscť súdneho konania. Aj judikatúra (R 56/2012) dospela k záveru, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvoinštančného rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvoinštančného konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je prekvapivé a takýto postup odvolacieho súdu v konečnom dôsledku neodníma účastníkovi možnosť konať pred súdom.

22.3. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie prekvapujúce.

23. Vzhľadom na uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie v tejto časti procesne neprípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

24. Dovolanie žalovaných smerovalo v merite proti rozsudku odvolacieho súdu ktorým potvrdil vyhovujúce výroky I., II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie o uložení povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 2.550 eur s príslušenstvom, žalobcovi 2/ sumu 1.275 eur s príslušenstvom a žalobcovi 3/ sumu 1.275 eur s príslušenstvom. Súčet priznaných súd bez príslušenstva je 5.100 eur, čo prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Dovoláním napadnuté výroky odvolacieho súdu boli založené na aplikácii rovnakého hmotnoprávneho základu a na tomto jednotiacom podklade boli dovoláním spochybnené. Z hľadiska posudzovania prípustnosti dovolania pre tzv. majetkový cenzus bolo

irelevantné, žepredmetný hmotnoprávny základ sa kvôli pluralite subjektov na strane žalobcov rozdelil do troch výrokov. Dovolací súd preto aplikujúc § 422 ods. 1 písm. a/ CSP zohľadnil, že dovolaním žalovaných bol napadnutý potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu, ktorým bolo vyhovené žalobe, ktorých súčet potvrdených priznaných súm prevyšoval desaťnásobok minimálnej mzdy (2.690 eur, 10 x 269 eur - výška min. mzdy v roku 2007). Z uvedených dôvodov dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovaných pre právne posúdenie nie je obmedzené tzv. majetkovým cenom (porovnaj uznesenie NS SR č.k. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 z 30. septembra 2021 bod 19.)

25. Žalovaní 1/ a 2/ poukazujú na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, namietajú nesprávne právne posúdenie otázky, či žalobcovia uniesli dôkazné bremeno preukázania spôsobu a rozsahu, teda vzniku bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd odpovedal na túto otázku kladne, čím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v skutkovo obdobných veciach. Poukázali na rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/92/2010, 7Cdo/117/2011, 2Cdo/92/2010, 4Obo/72/2008, 3Cdo/207/2007 a NS ČR sp. zn. 25Cdo/426/200 a 32Odo/574/2003 (bod 3.2.).

26. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

26.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26.2. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (quaestio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (quaestio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

26.3. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa žalobcu riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

27. Žalovaná strana v podanom dovolaní argumentovala odklonom odvolacieho súdu od ňou označených rozhodnutí (pozri bod 26.). Jej dovolacia argumentácia, že odvolací súd sa v danom prípade odklonil od záverov vyjadrených v uvedených rozhodnutiach najvyššieho súdu, je však (vzhľadom na nižšie uvedené, pozn.) neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

28. Rozhodnutia nižších súdov boli založené na tom, že žalobcovia ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľností (parcela E-KN č. XXXX, orná pôda, o výmere 1.061 m² zlúčenej do parcely č. XXXX o celkovej výmere 18.026 m² zlúčenej do parcely č. XXXX/X. až XXXX/XX evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX) sa dôvodne domáhali od žalovaných vydania bezdôvodného obohatenia od 01.

januára 2007 do 31. decembra 2007 za užívanie nehnuteľností bez právneho dôvodu. Žalovaní 1/ a 2/ k nehnuteľnostiam boli vedení ako bezpodieloví spoluvlastníci, avšak rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č.k. PK 5C/365/2001-253 z 02. februára 2006 právoplatný 25. júla 2006 bolo určené, že kúpna zmluva z 21. decembra 1999 ktorou nadobudli žalovaní 1/ a 2/ predmetné nehnuteľnosti je neplatná a k odovzdaniu nehnuteľností zo strany žalovaných došlo 04. septembra 2008. Konajúce súdy konštatovali, že držba nehnuteľností žalovanými bola po 25. júli 2006 bola neoprávnená, nedisponovali žiadnym právnym titulom k užívaniu pozemkov a preto sa na úkor žalobcov bezdôvodne obohatili.

29. V podanom dovolaní žalovaní 1/ a 2/ v súvislosti s označenými rozhodnutiami NS SR sp. zn. 2Cdo/92/2010, 7Cdo/117/2011, 2Cdo/92/2010, 4Obo/72/2008, 3Cdo/207/2007 a NS ČR sp. zn. 25Cdo/426/2000 a 32Odo/574/2003 poukazovali, že dôkazné bremeno preukázania existencie a výšky bezdôvodného obohatenia znášajú žalobcovia, nestačí len tvrdenie žalobcov, ale musia preukázať svoje vlastnícke právo, že k užívaniu bez právneho dôvodu zo strany žalovaných skutočne došlo, v akom rozsahu, kedy a v akej miere, či sa žalovaní obohatili a aká ujma im vznikla.

29.1. V označenom uznesení NS SR sp. zn. 2Cdo/92/2010 z 19. januára 2012 došlo k zrušeniu rozsudku odvolacieho súdu a vráteniu veci na ďalšie konanie. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa nezaoberal rozhodnými skutočnosťami pre právne posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku (ktorý chybný postup v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. ani náležite nevysvetlil) a jeho záver o nedôvodnosti vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku je predčasný. Predmetným zrušujúcim rozhodnutím ale nebol vyslovený záväzný právny názor, pretože v ňom došlo k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu pre jeho nepreskúmateľnosť.

29.2. V ďalšom označenom zrušujúcom rozhodnutí z 28. mája 2012 sp. zn. 7Cdo/117/2011 najvyšší súd v podstatnom konštatoval, že splnenie predpokladov pre vznik (záväzkového) právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia musí súd posudzovať z hľadiska špecifických skutkových okolností v konkrétne prejednávanej veci, na ktoré aplikuje konkrétnu normu hmotného práva a pripustenie dovolania odvolacím súdom (§ 238 ods. 3 O.s.p) nemôže nahradiť právne posúdenie, rozsudok je nepreskúmateľný. Aj týmto zrušujúcim rozhodnutím pre nepreskúmateľnosť nedošlo k vysloveniu záväzného právneho názoru zo strany dovolacieho súdu.

29.3. Žalovaní 1/ a 2/ označili rozsudok NS SR sp. zn. 4Obo/72/2008 z 27. januára 2009, ktorým došlo k potvrdeniu rozsudku krajského súdu, išlo o konanie najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho nie dovolacieho súdu, a preto rozhodnutie nespadá pod pojem ustálená súdna prax dovolacieho súdu (pozri nižšie bod 30.5.).

29.4. V ďalšom rozsudku NS SR sp. zn. 3Cdo/207/2007 z 25. septembra 2008 najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávnej aplikácie § 454 OZ. V danej veci však nebola relevantná aplikácia § 454 OZ, nešlo preto o skutkovo a právne obdobnú vec v porovnaní s vecou, ktorá je predmetom tohto sporu. Odkaz dovolateľov na toto rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého sa mal podľa dovolateľov odvolací súd odkloniť, je preto nenáležitý.

29.5. Napokon dovolatelia poukazovali na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 25Cdo/426/2000 a 32Odo/574/2003. Dovolací súd pripomína, že v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR z 24. januára 2018, sp. zn. 6Cdo/29/2017, publikovaného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018, pod číslom 71., do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Z uvedeného je zrejmé, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu sa nepovažujú rozhodnutia českého najvyššieho súdu a slovenského najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, z ktorého dôvodu na dovolateľmi uvedené rozhodnutia NS ČR sp. zn. 25Cdo/426/2000 a 32Odo/574/2003, dovolací súd neprihliadol.

30. Dovolatelia zároveň za nesprávne právne posúdenie považovali v podstatnom (aj) to, že sa súd prvej inštancie na vec neaplikoval právnu úpravu držby a oprávneného držiteľa v zmysle § 129 a § 130 Občianskeho zákonníka, žalovaní mali za to, že boli dobromyseľní v tom, že sú vlastníkami a ako vlastníci

v dobrej viere s pozemkami nakladali, plnili si vo vzťahu k nim povinnosti a na vlastné náklady ich udržiavali (NS SR sp. zn. 5Cdo/64/2018) [bod 3.3.].

31. Uvedené právne posudzovanie nebolo možné považovať za relevantné pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktorých vecnému prejednaniu bránilo nesplnenie podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu, že táto otázka položená dovolaním, nebola otázkou, potrebu riešenia ktorej by žalovaný v konaní kvalifikovaným (jednoznačným) spôsobom prezentoval, a nižšie súdy by výslovne na jej riešení založili rozhodnutia, čo vyplýva nielen z dôvodov rozhodnutí nižších súdov (pozri body 1. a 2.) ale aj z odvolania žalovaných 1/ a 2/ (bod 17.1.), pričom nebolo správne prihliadnuté na doplnenie ich právnej argumentácie (bod 19.). Porovnávajúc odvoláciu a dovoláciu argumentáciu žalovaných 1/ a 2/ musí dovolací súd konštatovať, že dovolateľmi namietané nesprávne právne posúdenie prvoinštančného a odvolacieho súdu s vlastnou argumentáciou (pozri bod 3.3.) žalovaní 1/ a 2/ predostreli až v dovolaní, keďže ich namietania z odvolania (predchádzajúce veta ako aj samotné odvolanie) z kvantitatívneho a kvalitatívneho hľadiska nezodpovedajú tým z dovolania, čím znemožnili odvolaciemu súdu sa k nim relevantne postaviť. V tejto súvislosti dovolací odkazuje na body 17.3. až 17.6. odôvodnenia.

32. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalovaných 1/ a 2/ podľa § 421 ods. 1 CSP nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum, a preto dovolanie žalovaných odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

33. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP navrhovaným žalovanými 1/ a 2/ a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 7Cdo/129/2020 alebo 2Cdo/91/2021).

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.